

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 7CoP/305/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7115217921
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 12. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Frederika Zozuláková
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2015:7115217921.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti N. H. nar. X.X.XXXX, V. H. nar. X.X.XXXX a M. H. nar. X.X.XXXX zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Košiciach detí rodičov Bc. C. H. nar. XX.X.XXXX bývajúceho v Č. C. Y. H. č. XXX R. zastúpeného Jolanou Fuchsovou advokátkou so sídlom v Košiciach na Štúrovej ul. č. 20 a Ing. R. H. nar. XX.X.XXXX bývajúcej v V. na R. ul. č. XX zastúpenej Advokátskou kanceláriou Hopferova s.r.o. so sídlom v Košiciach na Bajzovej ul. č. 2 v konaní o návrhu otca na nariadenie návratu maloletých detí do krajiny obvyklého pobytu o odvolaní otca proti uzneseniu Okresného súdu Košice I z 28.9.2015 č.k. 11P 104/2015-378 takto

rozhodol:

Potvrďuje uznesenie.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Súd prvého stupňa napadnutým uznesením zamietol návrh otca na návrat maloletých detí N. H., nar. X.X.XXXX, M. H., nar. X.X.XXXX a V. H., nar. X.X.XXXX do krajiny obvyklého pobytu v Českej republike. Rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote prostredníctvom právnej zástupkyne odvolanie otec a navrhol, aby odvolací súd zmenil napadnuté uznesenie a nariadil návrat maloletých detí do Českej republiky. Uviedol, že súd prvého stupňa síce dospel k záveru, že deti boli z Českej republiky matkou premiestnené neoprávnene a rovnako sú naďalej neoprávnene matkou zadržované na území Slovenska, avšak napriek tomu ich návrat nenariadil s poukazom na čl. 13 písm.b/ Haagskeho dohovoru, nakoľko nariadením návratu by deti boli vystavené duševnej ujme. Súd konštatoval, že prípadná zmena prostredia a odlúčenie detí od matky by deti priviedlo do neznesiteľnej situácie. Súd poukázal na správu kolízneho opatrovníka, z ktorej vyplýva vôľa mal. N. zostať v V., znalecký posudok Mgr. N. vypracovaný v trestnom konaní, uznesenie o vznesení obvinenia voči jeho osobe, ako aj na skutočnosť, že si údajne neplní vyživovaciu povinnosť voči deťom a na určitý režim, ktorý deti na Slovensku majú. Z čl. 13 písm.b/ Haagskeho dohovoru vyplýva, že rozlišuje medzi tromi rôznymi dôvodmi pre nenariadenie návratu dieťaťa do krajiny obvyklého pobytu. Ide o hrozbu fyzickej ujmy, duševnej ujmy alebo inej neznesiteľnej situácie. Odôvodnenie súdu je z tohto pohľadu zmätočné, keďže na jednej strane tvrdí, že návrat detí nenariadil, nakoľko jeho nariadenie by ich vystavilo duševnej ujme a neskôr uvádza, že v prípade nariadenia návratu detí by sa tieto ocitli v neznesiteľnej situácii. Nie je teda zrejmé, či súd mal za to, že nariadenie návratu detí by im spôsobilo duševnú ujmu alebo ich priviedlo do neznesiteľnej situácie. Vyjadril názor, že každý z dôvodov uvedených v čl. 13 písm.b/ Haagskeho dohovoru je potrebné dôrazne rozlišovať, nakoľko sa jedná takpovediac o samostatné skutkové podstaty a každá je aplikovateľná na inú situáciu. Z tohto pohľadu je napadnuté uznesenie nepreskúmateľné a svojvoľné. K hrozbe vystavenia detí duševnej ujme v dôsledku nariadenia návratu súd poukázal na primeranú starostlivosť, ktorá je deťom poskytovaná na Slovensku, na skutočnosť, že navštevujú školu, na režim, ktorý tu majú, na ich

úzký vzťah k matke. Všetky tieto atribúty deti mali rovnako v Českej republike, kde navštevovali školu a škôlku, bola im poskytovaná primeraná starostlivosť, mali režim, mali úzký vzťah k matke. Zásadne je potrebné dodať, že v Českej republike okrem vyššie uvedených atribútov mali deti úzký vzťah aj k nemu, ktorý však svojvoľným nezákonným premiestnením a obmedzovaním kontaktu s ním postupne strácajú. Pokiaľ súd prvého stupňa poukazuje na uznesenie o vznesení obvinenia voči jeho osobe, v prvom rade uvádza, že súd musí rešpektovať zásadu prezumpcie nevinu s tým, že v trestnom konaní je pripravený preukázať svoju nevinu. V druhom rade poukazuje na skutočnosť, že trestné konanie sa týka údajných skutkov, ktorých sa mal dopustiť voči matke. Uznesenie ho neviní z nezákonného konania voči deťom. Tento záver uvádza aj Krajský súd v Prahe v uznesení sp.zn. 31Co 258/2015 z 31.8.2015 v konaní o predbežnom opatrení týkajúcom sa úpravy jeho styku s deťmi, kde konštatuje, že súčasný stav v rodine má vplyv na psychický stav detí, ktoré sú traumatizované, zjavná je predovšetkým ich neistota. Psychické problémy majú v súčasnosti všetky tri deti, u mal. N. bola nutná medikácia. Nebolo však zistené, že by tento psychický stav vylučoval styk detí s otcom v nevyhnutnej miere alebo že by mohol mať styk detí s otcom nepriaznivé dôsledky na ich psychiku. Obavy detí vyplývali predovšetkým z postoja otca vo vzťahu k matke, zlé chovanie otca vo vzťahu k nim popreli. Neskôr sa ich hodnotenie otca zhoršilo, stalo sa tak však v dobe, kedy sa styk s otcom v podstate nerealizoval. Ich psychický stav sa v dobe, kedy bol otec zo styku s nimi takmer vylúčený, nezlepšoval. Rovnako z vyjadrenia pedopsychiatra, ktorý maloleté deti opakovane vyšetroval, je zrejmé, že je potrebné urýchlene styk s otcom upraviť. Preferovaná je v súčasnosti aj z pohľadu odborníkov starostlivosť matky. Doporučená je pritom urýchlená úprava styku (nie však zamedzenie styku s otcom). Súd prvého stupňa považoval za podstatný pre jeho rozhodnutie posudok Mgr. N., ku ktorému dodáva, že ide o posudok vypracovaný v trestnom konaní týkajúcom sa podozrenia z psychického týrania matky. Ide teda o celkom iné zameranie, než aké by sa vyžadovalo v únosovom konaní. Zásadnou skutočnosťou je fakt, že on Mgr. N. vyšetrený nebol, nakoľko to nebola súčasť zadania. Navyše znalkyňa nemala možnosť vidieť, vnímať a hodnotiť jeho interakciu s deťmi. V časti posudku týkajúcej sa vyšetrenia syna N. uvádza, že posudok vôbec nezohľadňuje synovu špecifickú diagnózu - Aspergerov syndróm (táto vyplýva aj zo správ MUDr. C.), ktorá nepochybne má vplyv na jeho chovanie a najmä na vnímanie sociálnych situácií vrátane rodinných. Z tohto pohľadu nemôže byť znalecký posudok Mgr. N. objektívny. Z listu PhDr. M. z 12.2.2015, ktorá deti videla bezprostredne po ich príchode na Slovensko, vyplýva, že boli spokojné, preto je zrejmé, že ich stav sa zhoršil po návrate na Slovensko, kedy bol s nimi v minimálnom kontakte. Za celkom nelogické považuje odôvodnenie súdu týkajúce sa hrozby privedenia detí do neznesiteľnej situácie, keď uvádza, že prípadná zmena prostredia a odlúčenie detí od matky by ich priviedlo do neznesiteľnej situácie. Je celkom nepochopiteľné, ako súd dospel k záveru, že nariadením návratu detí do Českej republiky by tieto boli odlúčené od matky. Matka sa môže rovnako ako deti kedykoľvek vrátiť do Českej republiky. Navyše jasne deklaroval, že po návrate detí bude matka bývať s deťmi v ich byte bez jeho prítomnosti. Zo správy kolízneho opatrovníka, ktorý vykonal pohovor s mal. N. a na ktorú sa súd opakovane odvoláva, vyplýva, že maloletý sa nechce vrátiť do Čiech, pretože mu mal údajne neustále opakovať, že keď sa vráti, už ho mamke nikdy nedá. Odhliadnuc od skutočnosti, že to nie je pravdou, že by sa pred maloletým takto vyjadroval, je celkom zásadnou skutočnosťou, že z názoru syna N. je zrejmé len to, že sa bojí odlúčenia od matky. Táto okolnosť nemá nič spoločné s jeho vôľou žiť v mieste obvyklého pobytu. Kolízny opatrovník maloletému nekládol nijaké otázky, z ktorých by bolo možné zistiť, ako maloletý žil v Českej republike, či tam má kamarátov, či sa mu páčilo v škole atď.. Jeho názor v otázkach podstatných pre posúdenie návratu do krajiny obvyklého pobytu nebol zisťovaný vôbec. Podotkol, že podaním z 18.8.2015 navrhol vykonať výsluch maloletých detí, čomu súd nevyhovel. Pokiaľ súd uvádza, že si neplní vyživovaciu povinnosť voči deťom, tento záver nemá oporu vo vykonanom dokazovaní. Súdu jasne uviedol, že deťom nakupuje veci, o čom môže súdu predložiť dôkazy, okrem toho udržiava pre deti ich pôvodné bývanie v Čechách (mesačne platí za byt) a vynovil im aj izby. Vyjadril presvedčenie, že uznesenie súdu prvého stupňa je nezákonné a porušuje jeho právo na rodinný život podľa čl. 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Súd nijako nevysvetlil, prečo nepovažoval ním poskytnuté záruky za postačujúce pre minimalizáciu obáv z dopadu návratu na deti. O to viac, že z výsluchu syna N. pred kolíznym opatrovníkom vyplynulo, že sa obáva len odlúčenia od matky, ktorú obavu by predmetné záruky odstránili, keďže by deti bývali len s matkou v ich byte v R.. Nariadenie návratu maloletých detí v prípade ich neoprávneného premiestnenia alebo zadržovania je pravidlom. Uplatnenie čl. 13 má byť celkom výnimočné a riadne odôvodnené, čo sa v danom prípade nestalo. V tejto súvislosti poukazuje na rozsudok ESĽP z 1. júla 2014 vo veci Blaga proti Rumunsku č. 54443/10, ktorým súd vyslovil porušenie viacerých práv otca vrátane práva na rodinný život tým, že rumunské súdy nenariadili návrat maloletých detí do krajiny obvyklého pobytu. V ďalšom citoval bod 81 a 82 odôvodnenia tohto rozsudku s tým, že predmetné závery sú podľa jeho názoru plne aplikovateľné aj na jeho prípad. Ďalej uviedol, že pri každom

stretnutí s deťmi, ktoré však v rozpore s existujúcim právoplatným predbežným opatrením prebieha za prítomnosti matky a jej otca, sa deti tešia. Je pravdou, že syn N. začal byť pri posledných stretnutiach odmeranejší, čo prisudzuje neustálemu tlaku zo strany matky a jej rodiny, ktorí deťom tvrdia, že ich chce uniesť do Čiech. Prehlásil, že deti nikam uniesť nechce, nechce ich ani odlúčiť od ich matky. Domáha sa len zákonnou cestou ich návratu do krajiny obvyklého pobytu. Bola to matka, kto deti uniesol a takto ich odlúčila od neho. Súd v Českej republike vo veci úpravy rodičovských práv a povinností riadne konajú. Vo veci prebehlo už prvé pojednávanie 13.10.2015. Je nepochybné, že najlepší záujem maloletých detí bude zohľadnený v konaní pred českými súdmi, ktoré pristúpili aj k vydaniu potrebného predbežného opatrenia. Z uvedeného je zrejmé, že nariadením návratu maloletých detí do Českej republiky nemôže im vzniknúť nijaká ujma.

V priebehu odvolacieho konania otec prostredníctvom právnej zástupkyne doručil odvolaciemu súdu 25.11.2015 znalecký posudok č. 15/2015 PhDr. U. L. vypracovaný v trestnom konaní, kde išlo o jeho psychologické posúdenie, uvedený posudok bol doručený jeho právnenému zástupcovi 20.11.2015 a zo záverov tohto posudku okrem iného vyplýva, že otec je plne schopný zastávať rodičovskú funkciu. Zdôraznil, že súd prvého stupňa v namietanom rozhodnutí vychádzal zo záverov znaleckého posudku Mgr. N., ktorý bol taktiež vypracovaný v rovnakom trestnom konaní na osobnosť matky a staršieho syna, preto považuje za potrebné, aby sa súd rovnako oboznámil so znaleckým posudkom vypracovaným na jeho osobu.

Matka vo vyjadrení k odvolaniu otca prostredníctvom právnej zástupkyne navrhla uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne potvrdiť. S tvrdeniami otca detí sa nemôže stotožniť, nakoľko súd v odôvodnení jednoznačne, jasne, zrozumiteľne a zreteľne odôvodnil, prečo nenariadil návrat maloletých detí do krajiny obvyklého pobytu s poukazom na čl. 13 Nariadenia. Zo znenia uvedeného článku je zrejmé, pokiaľ ide o písm.b/, že pre nenavrátanie dieťaťa do krajiny obvyklého pobytu postačuje, aby hrozila niektorá z možností, ktoré sú tam uvedené. V tomto konkrétnom prípade súd dokonca mal za to, že navrátaním detí do krajiny obvyklého pobytu by hrozila deťom jednak duševná ujma, ale zároveň aj uvedenie do neznesiteľnej situácie. Nejedná sa teda o zamieňanie pojmov zo strany súdu, ale naopak o naplnenie až dvoch možností. Ďalej uviedla, že deti síce navštevovali školu aj škôlku v Českej republike, ale predovšetkým pokiaľ išlo o mal. N., bol zo strany otca na neho vyvíjaný nepríjemný tlak, keď ho nútil navštevovať zároveň materskú škôlku a v doobedňajších hodinách trikrát do týždňa aj školu, čo spôsobovalo jeho neustálu únavu z cestovania, nedokázal sa sústrediť ani na jedno ani na druhé a nebavilo ho to. Na N. bola takto kladená nepríjemná záťaž vzhľadom na jeho vek, čo vplývalo nepriaznivo na jeho zdravotný a predovšetkým psychický stav. Otec bol ten, kto trval na tom, aby sa to takto realizovalo, a to aj napriek následkom na maloletom. V súčasnosti maloletý navštevuje školu v Košiciach na Krosnianskej ul. č. 4 a je zaradený do triedy pre intelektovo nadané deti. V škole sa mu páči, teší sa a nevie sa dočkať, kedy do školy pôjde. Bojí sa, že by ho otec z tejto školy vybral, hlavne po tom, ako sa začal informovať u riaditeľky školy ohľadne detí a po incidente, ktorý sa stal pred materskou školou, počas ktorého sa otec dieťa spolu s ďalšími neznámymi mužmi pokúsili o násilné odobratie detí a ich odvoz do Českej republiky. Navyše škola je umiestnená len 10 minút pešo od miesta ich bydliska. Opakovane poukázala na to, že v Českej republike nemal otec s deťmi vytvorený úzky vzťah. O dvojčičky sa v prvých mesiacoch nestaral vôbec. Celkovo bol častejšie v práci ako doma a keď aj bol doma, bol zavretý vo svojej pracovni a vychádzal sa len najesť. Nepomáhal jej s deťmi, všetku starostlivosť nechával na ňu. Uviedla, že v trestnom konaní sa síce uplatňuje zásada prezumpcie nevinoty, avšak z uznesenia súdu prvého stupňa nevyplýva, že by túto zásadu nejakým spôsobom voči otcovi maloletých detí spochybňoval. Poukázala na § 206 ods. 1 Trestného poriadku, z ktorého vyplýva, že k vzneseniu obvinenia dôjde vtedy, ak je dostatočne odôvodnený záver, že trestný čin spáchala určitá osoba. Jedná sa o vznesenie obvinenia kvôli skutkom, ktoré boli páchané na nej, ale to žiadnym spôsobom nevylučuje, že tieto skutky rovnako vplývali aj na deti a tie ich vnímali. Napríklad, keď ju otec detí obmedzoval v pohybe po obci, tiež tým obmedzoval aj deti, keďže sa o ne starala. Keď ich obmedzoval finančne, obmedzoval aj deti. Jeho správanie celkovo vytváralo nepohodu v domácnosti a napätie, čo neodmysliteľne vplývalo aj na maloleté deti a tiež sa prejavilo na ich zdravotnom stave. Je nepochybné, že konanie smeruje voči nej, no následky sa samozrejme objavili aj na ich deťoch. Ďalej uviedla, že z lekárskeho správy predložených v tomto konaní nevyplýva, že by styk s otcom mal byť urýchlene upravený, ale odporúčajú, aby styk otca s deťmi bol realizovaný za jej prítomnosti. Správy tiež žiadnym spôsobom neuvádzajú, že príčinou zhoršeného zdravotného stavu detí by bolo to, že sa nestýkajú s otcom, ale práve naopak to, že z otca majú strach. Otca v styku s deťmi neobmedzuje, ale trvá na tom, aby sa v zmysle lekárskeho správy konal za jej prítomnosti a najlepšie v indiferentnom prostredí

tak, aby sa neprehlbovala stresová reakcia detí. Otec sa s deťmi stýka pravidelne, vždy sa dostavia na ním určené miesto, kde zotrávajú aj spolu s deťmi až do večera a následne večer vezme deti domov. Samozrejme sa stalo, že deti boli choré, a preto s nimi nechcela ísť von, vtedy navrhla otcovi, aby sa styk realizoval v byte jej rodičov, čo on kategoricky odmietol. Ak by jeho záujem o styk s deťmi bol skutočný, nemalo by mu vadieť, kde sa tento styk realizuje. Deti až po príchode na územie Slovenskej republiky začali byť pod dohľadom pedopsychiatra, ktorý až v tom čase mohol odhaliť skutočný zdravotný stav detí. Vzhľadom na predchádzajúce správanie sa otca nemohla s deťmi navštíviť žiadneho odborného lekára. Nemožno povedať, že stav detí sa zhoršil po príchode na územie Slovenskej republiky, aj keď by sa to tak na prvý pohľad mohlo javiť. V tom čase len začali byť sledované odborníkom. Dovtedy ich stav posudzovaný nebol. Uviedla, že návrat do Českej republiky by nedokázala realizovať, pretože nedokáže deti užiť, nakoľko by musela dať výpoveď zo zamestnania na Slovensku a nájsť si nové zamestnanie v Čechách, a to také, ktoré by jej umožňovalo starať sa aj o tri maloleté deti a muselo by byť zodpovedajúco finančne ohodnotenú. Náklady na byt v R. sú príliš vysoké na to, aby ich mohla sama uhrádzať, čo i len v polovici. Otcove záruky sa vzťahovali len na polovicu nákladov vrátane hypotéky. Tiež nemá žiadnu reálnu záruku, že by jej otec detí niečo prispieval, nakoľko ani v súčasnej dobe žiadne reálne výživné deťom neuhrádza. Nepopiera, že deťom kúpil nejaké hračky a v rámci styku aj nejaký džús a podobne, ale reálne neprispieva na chod domácnosti, na výdavky detí, či už ide o stravu, školu, oblečenie a ďalšie nevyhnutné výdavky. Aj voči predbežnému opatreniu českého súdu, ktorým mu tento nariadil platiť aspoň minimálne výživné, sa odvolal. To len deklaruje jeho pretrvávajúci postoj k financiám, na čo už niekoľkokrát v konaní poukazovala. Otec detí tvrdí, že udržiava pre deti pôvodné bývanie v Čechách a že im vynovil aj izby. K tomuto uvádza, že byt v R. je toho času vo veľmi zlom stave, teda nie je zrejmé, čo tam udržiava. O tejto skutočnosti sa presvedčila sama 14.10.2015, kedy bola v byte zobrať si nejaké veci pre deti, ktoré boli darované buď výlučne jej alebo deťom. V byte boli vymenené zámky a keďže nikto neotváral, spolu so zámočníkom pootvárali jednotlivé dvere v byte, pričom množstvo vecí chýbalo, nebolo v ňom ani to, čo tam bolo predtým. V izbách boli veci porozhadzované po zemi, niektoré zariadenie bolo výrazne opotrebované, hodnotnejšie hračky pre deti chýbali a tiež aj iné hodnotnejšie veci, ktoré s manželom vlastnili. O stave bytu predkladá v prílohe fotografie s tým, že o uvedenom bol spísaný úradný záznam na OO PZ v Jesenicích. Uviedla, že deti sú pri stretnutiach s otcom vystresované, boja sa s ním ostať samé, už niekoľko dní pred stretnutím s otcom je na nich viditeľná zmena správania, čo si všimli aj v škole. To, že otec chce deti uniesť, vyplynulo aj z jeho predchádzajúceho správania, ktorého bol mal. N. priamym svedkom, v dôsledku čoho si vytvoril názor sám. V prípade návratu detí do Českej republiky, aj keby nežili s otcom v jednej domácnosti, boli by vystavované neustálemu nátlaku a vplyvu z jeho strany, čo by im spôsobovalo dlhotrvajúcu duševnú ujmu. Došlo by k pretrhnutiu rodinných väzieb, ktoré majú na území Slovenskej republiky a tiež by boli vytrhnuté aj zo školského a mimoškolského prostredia, kde sa už adaptovali, čím by im bola spôsobená aj iná neznesiteľná situácia. K vyjadreniu pripojila úradný záznam Polície ČR, KR polície Stredočeského kraja, ÚO Praha venkov - Jih, OO Jesenice z 14.10.2015, čestné prehlásenia C. S., Y. U., T. W. a 4 fotografie.

Kolízny opatrovník vo vyjadrení k odvolaniu otca navrhol uznesenie súdu prvého stupňa potvrdiť. Vo vyjadrení len zhrnul doterajšie výsledky o šetrení pomerov v rodine maloletých detí, ktoré už boli obsahom jeho predchádzajúcich správ a zhrnul priebeh pojednávania súdu prvého stupňa 24.8.2015.

Otec vo vyjadrení k vyjadreniu matky k odvolaniu uviedol, že tvrdenie matky o tom, že jeho styk s deťmi prebieha pravidelne a až do večera za jej prítomnosti sa nezakladá na pravde. Jedinou pravdou je, že občasný styk s deťmi prebieha za prítomnosti matky. Práve z dôvodu, že matka mu bráni v styku s deťmi, podal už siedmy návrh na výkon rozhodnutia, konanie je vedené na Okresnom súde Košice I pod sp.zn. 18Em 4/2015. Prílohou každého návrhu na výkon rozhodnutia je ich mailová korešpondencia, z ktorej je zrejmé, že matka mu buď styk odmietne úplne alebo ho oklieštuje na minimálnu mieru. Nehovoriac o tom, že pri styku je prítomná matka v rozpore s právoplatným predbežným opatrením ako aj jej otec. Ďalej uviedol, že skutočný dôvod, pre ktorý sa matka rozhodla s deťmi navštevovať pedopsychiatra vyplýva z jej samotného vyjadrenia v úradnom zázname ÚPSVaR z 5.6.2015, kde uviedla, že s deťmi navštevuje za účelom odbornej pomoci MUDr. C. po konzultácii s odborníkom deti po jednom vystresovaní, kedy prevzala uznesenie Okresného súdu v Prahe 12Nc 73/2014 - predbežné opatrenie, že je povinná spolu s deťmi prísť na stretnutie do Čiech každú nepárnu sobotu od 10.00 hod. do nasledujúcej soboty do 10.00 hod.. Sledovanie detí u pedopsychiatra teda malo slúžiť len jedinému účelu, a to získaniu správ, ktoré vychádzajú len z údajov poskytnutých matkou a majú obmedziť jeho kontakt s deťmi. Podotkol, že MUDr. C. ani raz nepovažovala za potrebné ho vidieť, vypočuť si jeho verziu, ani vidieť jeho interakciu

s deťmi. Z toho dôvodu na jej postup podal sťažnosť. Pokiaľ ide o odvolanie voči rozhodnutiu českého súdu o predbežnom opatrení týkajúcom sa výživného, uvedené podal z dôvodu listispendencie, nakoľko rovnakú požiadavku matka vzniesla na slovenskom súde, a to napriek tomu, že slovenský súd nemá právomoc vo veci konať. Ide o opakovaný postup, kedy matka skúša, na ktorom súde jej čo vyjde. Pokiaľ ide o jej návštevu v byte v R. 14.10.2015, o tejto jej návšteve sa dozvedel po tom, čo prišiel domov a zámok na dverách bol vylomený. Byť sa nachádzal v stave popisovanom matkou v dôsledku jej návštevy. Vyjadril presvedčenie, že psychický stav detí je daný ich ovplyvňovaním matkou a jej rodičmi. Z toho dôvodu podal na ňu 21.6.2015 trestné oznámenie pre týranie blízkej a zverenej osoby, ku ktorému podľa jeho názoru dochádza tým, že matka deti proti otcovi manipuluje a bráni mu v styku s deťmi. Konanie je vedené pod sp.zn. ČVS: ORP-1252/3-VYS-KE-2015, o čom v prílohe predkladá potvrdenie.

Podľa § 219 ods. 1 O.s.p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Podľa ods. 2 citovaného zákonného ustanovenia, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Odvolací súd preskúmal uznesenie spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo podľa § 212 ods. 2 písm.a/ O.s.p. bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že súd prvého stupňa dostatočne zistil skutkový stav, vec správne právne posúdil, vyhodnotil dôkazy v súlade s § 132 O.s.p., pričom starostlivo prihliadal na všetko, čo vyšlo v konaní najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci konania, preto je odôvodnenie uznesenia presvedčivé a s jeho závermi sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožňuje. Na zdôraznenie správnosti napadnutého uznesenia odvolací súd dodáva, že právna úprava problematiky návratu maloletých detí vo veciach medzinárodných únosov vychádza z Dohovoru o občianskoprávných aspektoch medzinárodných únosov detí publikovaného v oznámení Ministerstva zahraničných vecí SR pod č. 119/2001 Z.z. prijatého Haagskou konferenciou medzinárodného práva súkromného 25.10.1980, ktorý pre Slovenskú republiku vstúpil v platnosť 1.2.2001 (ďalej len „Dohovor“) a Nariadenia Rady ES č. 2201/2003 z 27.11.2003 (ďalej len „Nariadenie“), ktoré dopĺňa a vykonáva Haagsky dohovor v rámci členských štátov EÚ. Základnými cieľmi uvedených právnych nástrojov je zaistiť bezodkladný návrat detí protiprávne premiestnených alebo zadržovaných v niektorom zmluvnom štáte. Premiestnenie alebo zadržanie dieťaťa sa považuje za protiprávne vtedy, ak ním dôjde k porušeniu práv a starostlivosti o dieťa, ktorá má osoba, inštitúcia alebo ktorýkoľvek iný orgán podľa právneho poriadku štátu, v ktorom malo dieťa svoj obvyklý pobyt bezprostredne pred premiestnením alebo zadržaním. To však za predpokladu, že toto právo starostlivosti o dieťa (opatrovnícke právo) bolo v dobe premiestnenia alebo zadržania skutočne vykonávané alebo by bolo takto vykonávané, keby nedošlo k premiestneniu alebo zadržaniu. Potrebné je však zdôrazniť, že v tomto konaní súd rozhoduje výlučne o tom, či bude dieťa do miesta obvyklého pobytu vrátené alebo nie. Nerozhoduje ani o výchove a výžive dieťaťa ani o styku rodičov s dieťaťom. Právna úprava obsiahnutá v Dohovore je pomerne jasná a striktná. Pokiaľ dôjde k protiprávnemu premiestneniu alebo zadržaniu dieťaťa a pokiaľ je podaný rodičom návrh na vrátenie dieťaťa do jedného roku od protiprávneho zadržania alebo premiestnenia, musí súd nariadiť vrátenie dieťaťa do miesta jeho obvyklého pobytu. Túto povinnosť nemá len vtedy, ak je daná niektorá z výnimiek uvedených v čl. 13, príp. čl. 20 Dohovoru. Článok 11 Nariadenia zároveň stanovuje, že pri rozhodovaní o návrhu na vrátenie dieťaťa je výnimka z povinnosti nariadiť návrat dieťaťa stanovená v čl. 13 písm.b/ Dohovoru obmedzená, pretože aj pri existencii okolností predvídaných v tomto ustanovení, musí súd nariadiť vrátenie dieťaťa, pokiaľ boli prijaté vhodné opatrenia na zabezpečenie ochrany dieťaťa po jeho návrate.

Podľa čl. 3 Dohovoru sa premiestnenie alebo zadržanie dieťaťa považuje za neoprávnené, v prípade, ak bolo porušené opatrovnícke právo, ktoré nadobudla osoba, inštitúcia alebo iná právnická osoba podľa právneho poriadku štátu, na území ktorého malo dieťa svoj obvyklý pobyt bezprostredne pred premiestnením alebo zadržaním a zároveň sa toto právo aj skutočne vykonávalo spoločne alebo samostatne alebo by sa bolo vykonávalo, ak by nedošlo k premiestneniu či zadržaniu. Súd prvého stupňa správne ustálil, že obvyklý pobyt maloletých detí pred ich premiestnením bol v Českej republike, a to na adrese R., Y. H. č. XXX, kde rodina ako celok žila od januára 2005, všetky tri deti sa narodili v Českej republike a prežili tam celý svoj život až do premiestnenia na územie SR, navštevovali tam školu, resp. škôlku, mali svojho lekára, otec detí pracoval ako spoločník a konateľ spoločnosti STEST CZ s.r.o. a matka od 1.11.2014 pracovala po skončení materskej dovolenky v Českej sporiteľni ako pobočkový pracovník. V tomto smere je potrebné zdôrazniť, že obvyklý pobyt detí v rámci aplikácie

Dohovoru sa podľa jeho čl. 3 zisťuje podľa okolností, ktoré tu boli bezprostredne pred premiestnením alebo zadržaním detí na území iného štátu. Pojem obvyklého pobytu, ktorý zaviedla do terminológie medzinárodného práva súkromného Haagska konferencia prostredníctvom dohovorov a nikdy ho nedefinovala, nevymedzujú ani zákony Slovenskej republiky. Záväzná interpretácia pre členské štáty EÚ pojmu obvyklého pobytu dieťaťa vyplýva z rozhodnutí Súdneho dvora (napr. vo veci C-523/07), z ktorej vyplýva, že mu zodpovedá miesto, ktoré odzrkadľuje istú mieru začlenenia dieťaťa do sociálneho a rodinného prostredia. Na tento účel treba vziať do úvahy najmä trvanie, pravidelnosť, podmienky a dôvody pobytu na území členského štátu a presťahovanie rodiny do tohto štátu, štátnu príslušnosť dieťaťa, miesto a podmienky školskej dochádzky, jazykové znalosti, ako aj rodinné a sociálne väzby, ktoré dieťa udržiava v danom členskom štáte. Z uvedeného dôvodu bol teda záver súdu prvého stupňa o obvyklom pobyte maloletých detí na území Českej republiky správny. Pokiaľ matka v konaní na súde prvého stupňa argumentovala tým, že maloleté deti premiestnila oprávnené, a to na základe predbežného opatrenia nariadeného Okresným súdom Košice I pod sp.zn. 21P 11/2015, ktorým jej boli maloleté deti zverené do osobnej starostlivosti, otec bol zaviazaný prispievať na ich výživu a súd jej povolil vycestovať na územie SR, odvolací súd dodáva, že Okresný súd Košice I nemal právomoc vo veci konať ani podľa čl. 20 Nariadenia, nakoľko nebola splnená jedna z troch základných podmienok uvedených v tomto článku, a to že súd, ktorý nemá právomoc vo veci konať, môže nariadiť ochranné a predbežné opatrenie len vo vzťahu k osobám, ktoré sa nachádzajú na jej území, čo v tomto prípade splnené nebolo, nakoľko deti boli v čase podania návrhu a nariadenia predbežného opatrenia na území Českej republiky, čo v konečnom dôsledku viedlo i k zmene uvedeného uznesenia odvolacím súdom a zastaveniu konania z dôvodu nedostatku právomoci. Uvedenú situáciu vyvolala výlučne matka detí, ktorá obdobný návrh na nariadenie predbežného opatrenia podala v Českej republike na Okresnom súde Praha - západ, ktorému návrhu vyhovieť nebolo, preto je zrejmé, že mala vedomosť o tom, ktorý súd má právomoc vo veci konať, a preto nemôže svoje konanie odôvodňovať tým, že sa spravovala uznesením súdu, ktorý nemal vo veci právomoc konať. Súd prvého stupňa ďalej správne uzavrel, že opatrovnícke právo k deťom bolo vykonávané rodičmi spoločne a ani jeden z nich nemohol rozhodnúť o mieste pobytu detí bez súhlasu druhého alebo nahradenia súhlasu rozhodnutím príslušného súdu v Českej republike. Keďže otec detí so zmenou bydliska detí nesúhlasil a matka nedisponovala rozhodnutím právomocného súdu o nahradení jeho súhlasu v podstatnej veci týkajúcej sa maloletých detí, je potrebné premiestnenie maloletých detí matkou považovať za neoprávnené.

Ďalšou podstatnou skutočnosťou, ktorou je potrebné sa zaoberať v rámci rozhodovania o návrate detí do krajiny obvyklého pobytu po zistení jednak obvyklého pobytu detí bezprostredne pred premiestnením alebo zadržaním a existencie a výkonu opatrovníckeho práva, či neexistujú skutočnosti, pre ktoré nemusí justičný orgán dožiadaného štátu nariadiť návrat dieťaťa vyplývajúce z čl. 13 Dohovoru. V ostatnom období sa v judikatúre ESLP vo veciach rodičovských únosov detí čoraz častejšie prejavuje názor, že návrat dieťaťa nemá byť v prípadoch, keď je Haagsky dohovor aplikovateľný, nariadený automaticky alebo mechanicky a najlepší záujem dieťaťa musí byť posudzovaný v každom jednotlivom prípade a závisí od škály individuálnych okolností, konkrétne od veku a stupňa vyspelosti, prítomnosti alebo absencie rodičov, okolia a skúseností. Z procesného hľadiska má národný orgán konať na základe úplného preskúmania celkovej rodinnej situácie a faktorov materiálnej, emocionálnej, zdravotnej, psychologickkej a podobnej povahy (rozsudok ESLP č. 41615/07 Neulinger Shuruk v. Švajčiarsko z 6.7.2010). Určujúce však nie sú pomery dieťaťa v mieste aktuálneho pobytu dieťaťa po premiestnení z miesta obvyklého pobytu, o integrovaní a adaptovaní sa dieťaťa do rodinných alebo sociálnych pomerov nastolených rodičom, ktorý dieťa neoprávnené premiestnil, ale určujúci význam majú okolnosti, na ktoré kladie dôraz Dohovor i Nariadenie, a to zabezpečenie ochrany dieťaťa v mieste jeho obvyklého pobytu po návrate, teda jeho celkové sociálne pomery v mieste obvyklého pobytu, do ktorých sa má dieťa navrátiť, najmä to, ktoré osoby, inštitúcie alebo úrady a akým spôsobom budú v prípade nariadenia návratu zabezpečovať starostlivosť o dieťa, o jeho výchovu a výživu, resp. aké sú vzájomné vzťahy týchto osôb, ich rodiny a dieťaťa. Z uvedeného vyplýva, že súd musí skúmať z hľadiska najlepšieho záujmu dieťaťa i to, aký následok bude mať navrátenie dieťaťa do krajiny obvyklého pobytu aj v prípade okamžitého oddelenia dieťaťa od rodiča, ktorý dieťa premiestnil z miesta obvyklého pobytu a doposiaľ zabezpečoval jeho starostlivosť. Aj napriek tomu, že nariadenie návratu dieťaťa samo o sebe neznamená zverenie dieťaťa do starostlivosti druhého rodiča, je potrebné zdôrazniť, že rodič - únosca má právo, ale nie povinnosť dieťa do krajiny obvyklého pobytu doprevádzať. V tejto súvislosti je preto potrebné dôsledne zistiť i okolnosti brániace rodičovi - únoscovi vrátiť sa spolu s dieťaťom do krajiny obvyklého pobytu. Odmietanie rodiča únoscu vrátiť sa do miesta obvyklého pobytu bez objektívnych a vážnych príčin nemôže byť samé o sebe dôvodom pre nevrátenie dieťaťa do miesta obvyklého pobytu v zmysle čl.

13 písm.b/ Dohovoru. Z hľadiska aplikácie čl. 13 Dohovoru eliminujúce dôvody návratu dieťaťa do miesta obvyklého pobytu musia byť zistené a objasnené natoľko dostatočne, aby hrozba vážneho nebezpečenstva fyzickej alebo duševnej ujmy, prípadne inej neznesiteľnej situácie z prikázaného návratu boli čo najvyššou mierou pravdepodobnosti vylúčené a obdobne, aby čo najúplnejšie boli ozrejmene všetky okolnosti, z ktorých by bolo možné usudzovať skutočný postoj opusteného rodiča k maloletému dieťaťu a jeho pobytu na území iného štátu.

Matka odôvodňovala odchod zo spoločnej domácnosti, ktorú viedli rodičia detí v R. v Českej republike tým, že ju otec detí psychicky týral tým, že jej neumožnil opustiť domácnosť a vzdialiť sa z obce R. bez jeho dovolenia, bránil jej v kontakte s priateľmi, rodinu v Slovenskej republike mohla navštíviť maximálne 35 dní v roku, neustále sa jej vyhrážal, pred deťmi na ňu kričal, ponížoval ju, vytykal jej, že nezarába, že je doma, vykráda mu bankový účet, vyhlasoval ju za psychicky narušenú, vyhrážal sa jej, že ju dostane do blázinca, vezmú jej deti a nikdy ich neuvidí. V prípade, že ho neposlúchala a odmietala napríklad s ním mať sex, zablokoval jej bankomatovú kartu, nenechal jej peniaze, odišiel aj na niekoľko dní na služobnú cestu s tým, že nemala za čo deťom kúpiť potraviny, prípadne jej zablokoval internet, telefón, schválne neplatil účty za domácnosť, kde narastali dlhy, potom ju nechal, aby to riešila aj napriek tomu, že nemala prístup k peniazom, sledoval ju, koľko času trávi na počítači, s kým telefonuje, kam chodí, nahrával si ju na mobilný telefón, čo v januári 2015 vyústilo až do jej fyzického napadnutia, pričom týmto spôsobom sa správal od narodenia dvojčiat v roku 2011 až do jej odchodu na Slovensko vo februári 2015. Z uvedeného dôvodu podala 16.4.2015 trestné oznámenie pre podozrenie z trestného činu týrania blízkej osoby a zverenej osoby s tým, že 1.6.2015 začal vyšetrovateľ trestné stíhanie v zmysle § 199 ods. 1 Trestného poriadku pre zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm.a/, b/, ods. 2 písm.d/ Trestného zákona. Uznesením Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Košiciach, odboru kriminálnej polície ČVS: RRP-282/2-VYS-KE-215 z 29.7.2015 bolo vznesené obvinenie otcovi detí za zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm.a/, b/ Trestného zákona, z odôvodnenia ktorého okrem iného vyplýva, že 19.5.2015 boli doručené aj ďalšie tri spisové materiály z OO PZ Košice - Dargovských hrdinov týkajúce sa podozrenia z prečinu porušovania dôvernosti ústneho prejavu osobnej povahy podľa § 377 ods. 1 Trestného zákona, podozrenia z prečinu nebezpečného prenasledovania podľa § 360a ods. 1 písm.b/ Trestného zákona a podozrenia z prečinu poškodzovania cudzích práv podľa § 375 ods. 1 Trestného zákona, kde oznamovateľkou bola tiež matka detí a podozrivým otec detí. Okresnou prokuratúrou Košice I bolo vyhodnotené, že sa jedná o jednotlivé čiastkové útoky a naschválly týkajúce sa podozrenia zo zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby, preto boli všetky spisové materiály sústredené do spisového materiálu týkajúceho sa trestného oznámenia matky detí z 16.4.2015. V rámci trestného konania boli vypočutí poškodená aj podozrivý, boli predložené listiny, a to čestné prehlásenia JUDr. Q. Q., Ing. T. C., Ing. X. Q.P.F., Ing. E. Q. a R. Z. - susedov a známych rodiny žijúcich v Českej republike, ktorí zhodne potvrdili, že poškodená sa v posledných troch rokoch javí ako neslobodný, bezradný a psychicky utláčaný človek. Majú vedomosť o tom, že má z manžela strach, že tento ju trestá za neposlušnosť rôznymi spôsobmi, napríklad obmedzovaním internetu a telefonovania a rôznymi zákazmi. Boli svedkami, ako manželke obmedzoval návštevy, ktoré museli počkať, až kým on sám neodíde z domu preč, rovnako tieto osoby potvrdili, že boli svedkami toho, ako sa musela manželovi verejne ospravedlniť za to, že si dohodla s nimi návštevu bez jeho vedomia a bez jeho súhlasu. Do konania bola pribratá znalkyňa z odboru psychológie na psychologické vyšetrenie poškodenej, ako aj mal. N., a to Mgr. N. N., ktorá v posudku vypracovanom 20.7.2015 vo vzťahu k poškodenej konštatovala, že nezistila prítomnosť konfabulácií, ani cieľená diagnostika tzv. lži skóre nepoukazuje na zvýšenú hodnotu, čo vypovedá o tom, že menovaná bude popisovať seba a situácie s ňou súvisiace objektívne, bez sociálne žiaduceho skresľovania, schopnosť sebakritického uvažovania je u nej zachovaná. Jej následná reprodukcia deja sa javí z psychologického hľadiska ako spoľahlivá. Zjavné motívy pomsty voči manželovi nezistila, neudáva ani animózne pocity, skôr je emočne inhibovaná, citovo vyprahnutá, úzkostnejšia. Nemá tendencie k zveličovaniu, teatralite či nadmerne subjektívnemu popisovaniu reality. Komplexným vyšetrením znalkyňa zistila u menovanej znaky, ktoré spadajú do okruhu posttraumatickej stresovej poruchy, a teda aj tzv. syndrómu týranej osoby v čase vyšetrenia. Vo vzťahu k mal. N. znalkyňa v ďalšom posudku konštatovala, že maloletý je nadpriemerne kognitívne vyspelý, psychické procesy sú zdravé, nejavia známky organického oslabenia CNS. Aktuálna rozumová kapacita je v páse nadpriemeru. Mnesticke schopnosti zodpovedajú rozumovej kapacite, nezisťuje narušenie v žiadnej zo zložiek pamäte, vstiepiivosti, úchovnosti a výbavnosti, prítomnosť konfabulácií nezistila. Cieľená diagnostika lži skóre ukazuje nízke hodnoty, nezisťuje tendencie k sociálne žiaducim úpravám sebaopisu. Vyslovene znaky týraného dieťaťa v klinickom obraze nezisťuje, ale konštatuje u neho nerovnomerný, neurotický a odchýlený vývin - kognitívne nadpriemerná úroveň, emočne a sociálne

je dieťa inhibované, plaché, úzkostné, so známkami separačnej úzkosti a nadmernej citovej naviazanosti na matku. Maloletý vníma napätie medzi rodičmi, bojí sa takýchto situácií, pamätá si ich, sú pre neho výrazne stresujúce, má strach o svoju mamu, ktorý zjavne prežíval v minulosti opakovane. V konaní boli predložené aj lekárske správy MUDr. M. C., ktorá vyšetřovala všetky tri maloleté deti, ako aj listinný dôkaz - znalecký posudok MUDr. M. C. vypracovaný na žiadosť právnej zástupkyne poškodenej.

Znalecké posudky vypracované v trestnom konaní, ako aj čestné prehlásenia JUDr. Q. Q., Ing. T. C., Ing. X. Q.P.F. a Ing. E. Q., lekárske správy MUDr. M. C. a jej znalecký posudok boli formou listinných dôkazov predložené aj v konaní o návrat maloletých detí do krajiny obvyklého pobytu.

Otec tvrdenia matky popiera, pripúšťa, že mali v manželstve nezhody, avšak k žiadnemu týraniu matky ani detí nedošlo. Na podporu svojho tvrdenia predložil psychologický nález vypracovaný klinickou psychologičkou Mgr. Y. S., zo záveru ktorého vyplýva, že vyšetrenie nepreukázalo známky patológie v zmysle duševnej choroby, resp. poruchy osobnosti, depresie, úzkosti, paranoidných tendencií, či psychopatií sú vylúčené, osobnosť je emočne stabilizovaná, samostatná s veľmi dobrou racionálnou kontrolou a emočnou diferenciáciou. Výraznejšie osobnostné rysy ukazujú na prevažujúce pozitívne prežívanie a náhľad na svet. V sociálnej oblasti uprednostňuje komunikáciu pred inými taktikami, nemá sklony k manipulácii, či ovládaniu druhých, stavia skôr na partnerských polohách. Je schopný vytvárať pozitívne sociálne väzby, preferuje priamosť a jasnosť. Vzhľadom k osobnostným charakteristikám je schopný úplne plniť rodičovské, výchovné nároky a rolu otca. Zároveň predložil prehlásenia C. Y. M., T. K. a JUDr. T. R., ktorí potvrdzujú pozitívny vzťah medzi otcom a predovšetkým mal. N.. Otec ďalej uviedol, že o deti sa starali spoločne, avšak nepoprel, že matka sa starala viac, pretože on chodil do práce. So starostlivosťou o deti a domácnosť im pomáhala R. Z., ktorú vyplácal zo spoločných prostriedkov. Okrem toho im pomáhali aj rodinní príslušníci, väčšinou zo strany matky. Na výživu detí po premiestnení detí prispel len v marci 2015 150 € na základe predbežného opatrenia, ktoré bolo zrušené, preto nemal na základe čoho platiť výživné. Iné finančné príspevky na výživu detí nepreukázal. Predložil tiež prehlásenie o zárukách pri návrate maloletých detí do krajiny ich obvyklého pobytu, kde sa zaručil, že až do právoplatného rozsudku vo veci úpravy pomerov maloletých detí na čas do a po rozvode opustí ich spoločný, úplne zariadený 4-izbový byt v R. a umožní ho užívať matke s deťmi s tým, že prvý mesiac uhradí všetky náklady spojené s užívaním tohto bytu a následne bude hradiť polovicu týchto nákladov, konkrétne mesačné splátky hypotéky, nájmu, zálohových platieb za elektrinu a plyn, naďalej bude hradiť všetky náklady spojené s dochádzkou detí do materskej školy a základnej školy, uhradí náklady na premiestnenie maloletých detí späť do miesta ich obvyklého bydliska, bude deťom hradiť všetky náklady na nutné zdravotné zákroky nehradené poisťovňou, bude sa naďalej podieľať na riadnej výchove, športovom a kultúrnom vyžití detí a bude im zabezpečovať chutnú a zdravú stravu po dobu, kedy ich bude mať vo svojej opatere a v duchu čl. 29 ods. 1 písm.d/ a f/ Dohovoru o právach dieťaťa bude deti naďalej pripravovať na zodpovedný život v slobodnej spoločnosti v duchu mieru, porozumenia, znášanlivosti, rovnosti pohlaví a priateľstva medzi všetkými národmi, etnickými, národnostnými a náboženskými skupinami a osobami domorodého pôvodu. Ich výchovu bude naďalej zameriavať na posilňovanie úcty k prírodnému prostrediu, k rozvoju osobnosti detí, ich nadania a duševných schopností v čo najväčšom rozsahu. Svojou výchovou bude deti naďalej pripravovať na ich aktívny život v dospelosti, v slobodnej spoločnosti a zdôrazňovať rešpekt rodičov, ich detí, ich vlastnú kultúrnu identitu, jazyk a hodnoty a kultúrny pôvod a hodnoty ostatných.

Obaja rodičia predložili listinné dôkazy o zápise detí do školského a predškolského zariadenia v mieste obvyklého pobytu, ako aj terajšieho pobytu.

Mestský úrad Černošice, odbor sociálnych vecí a zdravotníctva podal 18.9.2015 správu o sociálnom šetrení v mieste obvyklého pobytu maloletých detí, kde uviedol, že šetrenie bolo vykonané 15.9.2015 na adrese Y. H. XXX, R., kde sa nachádza bytový dom, kde rodina bývala v mezonetovom byte vo veľkosti 4kk 120 m². Na prízemí bytu sa nachádza obývací izba prepojená s kuchynským kútom a jedálenským stolom, ďalej kúpeľňa, na prvom poschodí je spálňa, izba, ktorú otec upravil ako izbu pre dvojčatá, nachádzajú sa tu dve postieľky, detské hračky, izba je farebná a pekne zariadená. Ďalej sa tam nachádza bývalá pracovňa, ktorú otec upravil pre potreby staršieho syna N.. Ďalej je kúpeľňa na prvom poschodí bytu. K bytu patria aj dva balkóny. Byt je vybavený všetkým potrebným a udržiavaný v čistote. Otec uviedol, že tam býva sám, deti videl cez víkend po 55 dňoch, chodí za nimi na Slovensko, predtým mu matka zamedzovala styk s deťmi. Uviedol, že synovi N. mal byť diagnostikovaný Aspergerov syndróm, na Slovensku dochádza opäť do 1. ročníka. Dvojčatá dochádzajú do škôlky.

Kolízny opatrovník ustanovený maloletým deťom v tomto konaní opakovane prešetril pomery v terajšom bydlisku detí, v rámci čoho zistil vhodné podmienky na riadnu osobnú starostlivosť o deti. Zároveň vykonal v prirodzenom prostredí bez prítomnosti matky pohovor len s mal. N., nakoľko mladšie deti V. a M. sú vo veku, kedy s nimi viesť rozhovor nebolo možné. Maloletý N. sa ihneď od začiatku pohovoru bránil, pretože sa bál, že sa ho bude pracovníčka pýtať na to, aby sa vrátili späť do miesta pobytu v Českej republike, začal plakať, že sa nechce vrátiť, pretože tatík mu neustále opakoval, že keď sa vráti, tak on ho už mamke nikdy nedá. Na to bol maloletý upokojený s tým, že sa to nestane, že by prišiel o mamku alebo tatíka, pretože to nie je možné. Následne ukázal zošity z 1. ročníka základnej školy. Začiatky boli úplne v poriadku, našiel si veľa kamarátov. Kolízny opatrovník uviedol, že domácnosť je vzorná, deti reagovali spontánne. V byte majú detské hračky, vytvorené podmienky s tým, že spia v jednej izbe s matkou, ale každé dieťa má svoju posteľ. Ďalšia izba slúži pre deti len na hranie a druhá na detský odpočinok.

Odvolací súd dospel k rovnakému záveru ako súd prvého stupňa, že okamžitý prikázaný návrat maloletých detí do krajiny obvyklého pobytu nie je v súlade s ich najlepším záujmom, pretože existuje hrozba nebezpečenstva vzniku duševnej ujmy, ale aj inej neznesiteľnej situácie s poukazom na matkou uvádzané dôvody opustenia spoločnej domácnosti v dôsledku správania sa otca, ktoré vnímala ako ponižovanie, obmedzovanie a vystavenie nedostatku osobnej slobody či finančnej závislosti, čo zároveň podľa znalkyne ustanovenej v trestnom konaní Mgr. N. N. zanechalo následky na psychike matky detí, nakoľko uzavrela, že matka trpí syndrómom týranej osoby. Prítomnosť matky je vzhľadom na vek maloletých detí, pokiaľ ide o mladšie dvojčatá V. a M. (4 roky) nielen psychicky, ale aj fyzicky nevyhnutná a rovnako u mal. Lukáša z dôvodu nadmernej naviazanosti na matku a istoty s ňou spojenou, ako aj separačno-úzkostných prejavov s prejavmi strachu o svoju matku, ktorý zjavne prežíval v minulosti opakovane, čo tiež vyplynulo zo znaleckého posudku vypracovaného v trestnom konaní. V kontexte uvedeného je potrebné hodnotiť aj odmietanie matky vrátiť sa spolu s deťmi do miesta obvyklého pobytu, kedy by sa opakovane dostala do situácie obdobnej pred opustením spoločnej domácnosti, a teda do úplnej odkázanosti na otca detí vo všetkých smeroch, ktorá ani minimálne nie je odstránená zárukami, ktoré predložil, resp. navrhol otec detí, keď je ochotný náklady spojené s užívaním bytu, ktorý umožní užívať matke s deťmi bez svojej prítomnosti hradiť len v prvom mesiaci a následne už len polovicu nákladov vrátane hypotéky za súčasného uhrádzania nákladov spojených s dochádzkou detí do materskej školy a základnej školy a podieľaní sa na výchove, športovom a kultúrnom vyžití detí, ktoré ak bude mať vo svojej starostlivosti, bude im zabezpečovať aj zdravú a chutnú stravu, pričom otec zjavne pozabudol na svoju zákonnú vyživovaciu povinnosť k maloletým deťom, ako aj k ešte stále manželke, teda matke detí, pričom je potrebné tiež prihliadnuť na jeho vyjadrenie (postoj) vo vzťahu k plneniu vyživovacej povinnosti k maloletým deťom, že v dôsledku neexistencie rozhodnutia o uložení povinnosti prispievať na výživu maloletých detí nemal na základe čoho na ich výživu prispievať. Zároveň je potrebné uviesť, že ani otec nespochybňuje výraznú naviazanosť detí na matku už aj z dôvodu, že prevažnú časť starostlivosti o deti vykonávala vždy matka, preto z hľadiska zdravého psychického a fyzického vývoja maloletých detí nie je možné ani len predpokladať, že by maloleté deti mohli byť navrátené do krajiny obvyklého pobytu bez súčasného návratu matky. Otec v tomto smere nepredniesol žiadnu konkrétnu predstavu o tom, ako by bola zabezpečená starostlivosť o maloleté deti po ich návrate do miesta obvyklého pobytu bez matky tak, aby bola minimalizovaná možnosť vzniku akejkoľvek ujmy maloletým deťom. Navyše aj širšie rodinné zázemie detí je sústredené na Slovensku, keďže v konaní nebolo preukázané ani účastníkmi potvrdené, že niektorá vzťahovo blízka osoba by sa v mieste obvyklého pobytu detí zdržiavala.

Vzhľadom na nepochybne zistený skutkový stav odvolací súd nepovažoval za potrebné doplniť dokazovanie nariadením znaleckého dokazovania ani listinnými dôkazmi predloženými v odvolacom konaní, ktoré pokiaľ ide o stav bytu nachádzajúceho sa v R., či už pred návštevou matky alebo po jej návšteve nie sú smerodajné, nakoľko sociálne pomery boli prešetrené príslušným orgánom v krajine obvyklého pobytu a pokiaľ ide o znalecký posudok, ktorým bolo vykonané psychologické vyšetrenie obvineného v trestnom konaní, a to otca detí, odvolací súd poukazuje na správu o psychologickom vyšetrení otca detí, ktorú v konaní predložil a ktorá bola dostatočná pre posúdenie schopnosti otca zastávať rodičovskú rolu, pričom v tejto súvislosti odvolací súd považuje za potrebné zdôrazniť, že nemá pochybnosti o spôsobilosti ani jedného z rodičov svoje deti vychovávať ani o podmienkach, ktoré sú pre deti vytvorené či už v krajine obvyklého pobytu alebo v mieste ich terajšieho pobytu, avšak posúdenie aká forma zabezpečenia starostlivosti o deti je v ich najlepšom záujme bude vecou súdu, ktorý má právomoc

rozhodnúť o úprave výkonu rodičovských práv a povinností na čas do a po rozvode manželstva rodičov detí, pričom rozhodnutie o nevrátení detí do krajiny obvyklého pobytu nemá vplyv na právomoc súdu obvyklého pobytu detí pred neoprávneným premiestnením založenú podľa čl. 8 a 10 Nariadenia, keďže súd v Českej republike už vo veci koná (neuplatní sa čl. 11 ods. 7 Nariadenia). Uvedený súd tiež môže podľa čl. 11 ods. 8 Nariadenia rozhodnúť o opatrovníckych právach k deťom tak, že návrat nariadi. Odvolací súd zároveň neprejudikuje výsledok trestného stíhania otca pre matkou označené skutky v zmysle zásady prezumpcie neviny, avšak z hľadiska odstránenia akýchkoľvek pochybností o vhodnosti núteného návratu maloletých detí do krajiny obvyklého pobytu musel na uvedenú skutočnosť prihliadať.

Odvolací súd sa stotožnil i s postupom súdu v súvislosti so zisťovaním názoru maloletých detí, ktoré pokiaľ ide o mladšie dvojčatá, nebolo možné vypočúť vôbec vzhľadom na ich vek a pokiaľ ide o mal. N. vypočutie kolíznym opatrovníkom, ktorého úzkostné správanie napokon vyplynulo i zo záverov znaleckého skúmania v trestnom konaní, preto ďalšie vypočúvanie dieťaťa, prípadne znalecké dokazovanie by ho vystavilo ďalšiemu psychickému vypätiu, čo rozhodne nie je v jeho záujme. Navyše zisťovanie vôle maloletého žiť v mieste obvyklého pobytu je nadbytočné, nakoľko maloletý zjavne svoj pobyt nerieši v súvislosti s konkrétnym miestom, ale s väzbou na konkrétnu osobu, a to matku.

Napokon súd prvého stupňa správne rozhodol aj o trovách konania s poukazom na ust. § 146 ods. 1 písm.a/ O.s.p., preto odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa podľa § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správny potvrdil a podľa ods. 2 tohto ustanovenia sa stotožnil s jeho odôvodnením.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 146 ods. 1 písm.a/ O.s.p..

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.